

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-05-04
Diarienummer: UBN-2026-01032
Utbildningsnämnden

Handläggare:
Erik Ojala

Svar på initiativärende från Alexander von Uckermann (SD) om stöd och utbildning av skolpersonal för att upptäcka sexualbrott, inkl. grooming

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** besvara initiativärendet med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Alexander von Uckermann (SD) väckte vid utbildningsnämndens sammanträde den 12 februari ett initiativärende om att ge utökat stöd och utbildning till skolpersonal för att upptäcka sexualbrott, inklusive grooming. I initiativärendet föreslås

- att utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att ta fram ett fördjupat kunskapsunderlag om motverkande av sexualbrott, inkl. grooming och hur det kan förebyggas inom skolverksamheterna,
- att utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att utbilda skolanställda om motverkande av sexualbrott, inkl. grooming i enlighet med initiativets intentioner, samt
- att utbildningsförvaltningen skall åiterrapportera ovan nämnda uppdrag på årsbasis till nämnden.

Beredning

Ärendet har beretts av utbildningsförvaltningen.

Föredragning

Efter en händelse vid en av kommunens grundskolor under våren 2025 initierades en utredning i utbildningsförvaltningen som syftade till att, utifrån den aktuella händelsen, undersöka hur förvaltningen kan bli bättre på att upptäcka och motverka allvarliga kränkningar av elever från medarbetare. Rutiner och arbets sätt på både skolnivå, skolformsnivå och förvaltningsnivå har genomlysts.

Följande utvecklingsområden har identifierats:

- Förstärkt arbete med barns rättigheter, integritet och förmåga att berätta.
- Snabbt, uthålligt och barncentrerat stöd vid misstanke eller händelse.
- Stärkta strukturer som skyddar barn – i rekrytering, organisation och vardagsarbete.

Utifrån de utvecklingsområden som utredningen identifierat har ett antal förslag till konkreta åtgärder beslutats som ska gälla vid samtliga grundskolor. Syftet med åtgärderna är att ge personalen systematiska verktyg som ska stärka barnens språk och mod att berätta. Målet är att all personal ska få ökad kompetens om hur manipulation, skuld och skam kan påverka barns berättande. Åtgärderna ska bidra till att personalen ska kunna ha återkommande samtal med såväl varandra som med barnen om integritet, gränser, bra och dåliga hemligheter samt vuxnas makt. De beslutade åtgärderna omfattar även att stärka arbetet mot grooming.

En av åtgärderna är att en personalutbildning för lärare i årskurserna F–9 i form av videofilmer tas fram. Filmerna, som kopplar an till läroplansområdet Sexualitet, samtycke och relationer, ska utgöra ett underlag för diskussion i personalgrupp och kommer innehålla grundkunskap om barns utsatthet och visa hur personalen konkret kan agera genom undervisning och samtal för att förebygga allvarliga kränkningar. Filmerna kommer även hänvisa till material som kan användas i undervisningen för att göra eleverna mer rustade för att förstå, ifrågasätta och signalera när något inte känns rätt. Utbildningsmaterialet tas fram i samarbete med *Tre ska bli noll*, en organisation som arbetar för att minska antalet barn som utsätts för sexuella övergrepp, och ska vara klart i augusti 2026.

I samband med lanseringen av filmerna i augusti kommer rektorerna få en presentation av utredningen samt en kompetenshöjande föreläsning om barns utsatthet, integritet och vuxnas makt från *Tre ska bli noll*. Föreläsningen syftar även till att sprida framgångsrika arbets sätt som testats efter händelsen våren 2025.

I december 2025 beslutade kommunstyrelsen om handlingsplan för program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. I handlingsplanen ges utbildningsnämnden ansvar för att följa upp implementeringen av läroplansområdet sexualitet, samtycke och relationer med fokus på våld i ungas relationer och hedersrelaterat våld. Denna uppföljning kommer att genomföras under hösten 2026 och därefter kan en bedömning göras om det finns behov av ytterligare insatser. I samband med uppföljningen kommer förvaltningen också återrapportera hur arbetet fortlöper till nämnden.

Konsekvenser för barn och elever

Ej aktuellt med liggande förslag till beslut.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 4 maj 2025
- Bilaga 1, Initiativärende från Alexander von Uckermann (SD) om stöd och utbildning av skolpersonal för att upptäcka sexualbrott, inkl. grooming

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Initiativärende om stöd och utbildning av skolpersonal för att upptäcka sexualbrott, inkl. grooming

Det är alltför vanligt att barn utsätts för olika typer av sexualbrott i och kring skolan men även på internet. Det arbete som Dumpen gjort de senaste åren har belyst hur omfattande problemet är med vuxna som söker begå brott mot barn. Vi måste göra vad vi kan för att de barn som står i riskzonen för att utsättas för grooming och andra former av övergrepp skyddas.

Sverigedemokraterna och regeringen rullar nu ut lagstiftning som innebär att rättsväsendet ges kraftigare verktyg för att komma åt de som vill barnen illa.

Risken för sexualbrott är ständigt närvarande i alla miljöer, både på och utanför skolmiljön. I skolmiljön har faran aktualiserats i och med flera alarmerande fall av övergrepp som rapporterats på skolor runt om i landet. Förövare kan i många fall vara elever eller obehöriga som tar sig in på skolor. I vissa fall har det även förekommit gärningsmän bland skolpersonalen. Skolledningar har visat på brister i att identifiera och följa upp riskbeteenden och signaler. Om det så gäller hanterandet av elever med beteendestörningar eller skolpersonal som gör olämpliga närmanden mot elever. Efter de skandaler som uppdragats är det tydligt att skolpersonal behöver tydligare rutiner och bättre kunskapsunderlag.

Skolan är barns kanske mest naturliga kontaktyta med vuxenvärlden näst efter föräldrarna i hemmet. Det senaste decenniets teknologiska utveckling och det faktum att många barn redan i tidig ålder har mer eller mindre obegränsad tillgång till internet medför att de vuxna som vill utsätta barn för övergrepp har en direktlänk till barnen – via deras telefoner.

Skolan har en viktig roll i att säkerställa en trygg tillvaro för barnen, och inte sällan är det genom just skolan som barns utsatthet fångas upp. En företeelse som blivit vanligare, men där kunskapen på många håll ännu är bristfällig gäller så kallad grooming, vilket innebär att vuxna pedofiler tar kontakt med barn och ungdomar och under falska förespeglningar – inte sällan utger man sig för att själv vara i samma ålder som de man kontaktar – lurar eller övertalar dem att delta i olika sexuella handlingar.

Vi behöver göra vår del för att säkerställa att pågående fall av grooming upptäcks och därför behöver kompetensen kring detta stärkas upp bland de anställda i kommunens skolor. Det är viktigt inte bara för att avbryta pågående fall utan också för att säkerställa att kommunen gör sin del i brottsbekämpningen och att eventuell bevisning om brott eller försök till brott överlämnas till Polisen för vidare utredning.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

- Att utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att ta fram ett fördjupat kunskapsunderlag om motverkande av sexualbrott, inkl. grooming och hur det kan förebyggas inom skolverksamheterna.

- Att utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att utbilda skolanställda om motverkande av sexualbrott, inkl. grooming i enlighet med initiativets intentioner.
- Att utbildningsförvaltningen skall återrapportera ovan nämnda uppdrag på årsbasis till nämnden.

Uppsala den 10 februari 2026

Alexander von Uckermann (SD)

Ledamot, utbildningsnämnden

Dominicus Bäckström (SD)

Ersättare, utbildningsnämnden